

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА

**РЕФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ
В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

МАТЕРІАЛИ

VI Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 19–20 травня 2022 року)

Суми
Сумський державний університет
2022

декларують чиновники є Bitcoin, Ethereum та Riplle. Але чи справді чиновники володіють зазначеною криптовалютою, адже подекуди цифри які вказують чиновники у деклараціях здаються м'яко кажучи великими. Так наприклад один депутат Верховної Ради України задекларував 46351 биткоїни, що за нинішнім курсом становить більше 2х мільярдів доларів [3].

На нашу думку декларування криптовалюти, дає змогу державним службовцям обходити закон в контексті протидії корупції. Адже, дозволяє фактично легалізувати доходи, одержанним незаконним шляхом, наприклад, шляхом незаконного збагачення.

ЛІТЕРАТУРА:

1. FATF Recommendations. International Standards for Combating Money Laundering, Terrorist Financing and the Proliferation of Weapons of Mass Destruction. URL: <https://www.fatfgafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/internationalstandardscombatingmoneylaunderingandthefinancingofterrorismproliferationthefatfrecommendations.html>.
2. Baker, E. How Money Laundering Works in Online Gambling. Casino.org. URL: <https://www.casino.org/blog/money-laundering-in-online-casinos/>.
3. Офіційний сайт ain новони. URL: <https://ain.ua/ru/2021/04/07/ukrainskie-deputaty-zadeklarirovali-46-351-bitkoin/>.

СТВОРЕННЯ НЕ ПЕРЕДБАЧЕНИХ ЗАКОНОМ ВОЄНІЗОВАНИХ АБО ЗБРОЙНИХ ФОРМУВАНЬ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Зарудний Н. В.

*студент II курсу юридичного факультету
Національного авіаційного університету*

Науковий керівник: Лисько Т. Д.

*к.ю.н., доцент кафедри кримінального права і процесу юридичного факультету
Національного авіаційного університету*

Кримінальним законодавством України забороняється створення не передбачених законом будь-яких воєнізованих або збройних формувань, участь у їх діяльності, керівництво ними, фінансування, а також постачання зброї, боєприпасів, вибухових речовин чи військової техніки (ст. 260 КК України). Однак у зв'язку з початком повномасштабної російсько-української війни та запровадженням воєнного стану у нашій державі, ми спостерігаємо утворення величезної кількості підрозділів, переважно добровольчого характеру, які захищають нашу Батьківщину. Ці питання повною мірою не врегульовані чинним законодавством. Крім того, постає закономірне питання щодо

доречності та доцільності ст. 260 КК України та щодо можливості її застосування під час воєнного стану?

Воєнний стан – це особливий правовий режим, що вводять у країні або в окремих її місцевостях у разі загрози нападу чи у випадку збройної агресії, небезпеки державній незалежності або її територіальній цілісності [1]. Він передбачає надання відповідним органам державної влади, військовому командуванню та органам місцевого самоврядування повноважень, необхідних для відвернення загрози та забезпечення національної безпеки, а також тимчасове обмеження конституційних прав і свобод людини і громадянина та прав і законних інтересів юридичних осіб із зазначенням строку дії цих обмежень. Тобто під час такого стану органи державної влади, посадові особи та місцеве самоврядування уповноважені координувати Збройні сили на знищення ворога, організовувати мобілізацію резервістів та військовозобов'язаних, всіляко підтримувати цей спротив та залучити усі необхідні засоби задля збереження цілісності та незалежності України.

Перш ніж вести мову про незаконні воєнізовані чи збройні формування, для початку необхідно чітко окреслити зазначені категорії, адже через недостатню характеристику у примітках до ст. 260 КК України [2] виникає ряд неоднозначних тлумачень та правозастосовних підходів. По-перше, не передбачені законом воєнізовані та збройні формування за своїми зовнішніми ознаками схожі на передбачені законами України військові формування, але їх створення цими законами не передбачені. Тобто це означає, що закон про створення такого формування відсутній, вони не належать або не є структурним підрозділом чи не перебувають у підпорядкуванні до жодного із легально існуючих воєнізованих формувань чи груп. Наприклад, ЗСУ, СБУ, ПСУ, УДО, внутрішніх військ МВС тощо. По-друге, вони мають організаційну структуру військового типу, що характеризується наявністю єдиноначальності, підпорядкованості та дисципліни. Ця організаційна структура включає в себе: встановлення військових або інших звань; поділ формування на підрозділи з визначенням особового складу кожного із них та підпорядкованості відповідних структурних частин; використання одностроїв, знаків розрізнення; дотримання субординації; характерні для війська застосування засобів впливу та заохочення тощо. При цьому під формуваннями слід розуміти організації, які складаються з відносно самостійних підрозділів. По-третє, це завдання, методи воєнізованого характеру, які ставляться перед таким формуванням та засоби, які нею використовуються. Це вказує, що таке формування ставить перед собою специфічні завдання, які можуть покладатися лише на офіційно створені формування. Це вирішення завдань громадсько-політичного характеру методами військових операцій – заволодіння

певними територіями чи їх утримання; силова підтримка владних структур; подавлення збройного чи іншого організованого або масового опору владі; встановлення режиму військового стану; знищення живої сили противника та його матеріальних засобів тощо [3].

На думку А. А. Вознюка, в умовах загрози територіальній цілісності, незалежності та суверенітету України вони активно створюються та функціонують: одні з них спеціалізуються на різноманітних протиправних діяннях, спрямованих на насильницьку чи іншу протиправну зміну або повалення конституційного ладу, захоплення державної влади, зміну меж території або державного кордону України, порушення громадської безпеки, залякування населення, провокування воєнного конфлікту, міжнародного ускладнення тощо, а метою існування інших об'єднань є захист інтересів України, її суверенітету, територіальної цілісності, незалежності, прав і свобод громадян від цих кримінальних правопорушень. Отже, діяльність одних формувань спрямована на вчинення кримінальних правопорушень, а інших – на запобігання їм [4, с. 41–48; 5, с. 629–630].

Окремо слід зазначити мету їх діяльності. Як випливає із диспозиції ст. 260 КК України, мета може бути позитивною і негативною через її неконкретизованість. Окремі вчені зазначають, що відсутність вказівки на характер такої мети слід розглядати прогалину в законі, яка істотно ускладнює відмежування цього кримінального правопорушення від суміжних складів. Як приклад можна привести застосування під час нападів зброї, залякування населення, порушення громадської безпеки, вплив на прийняття рішення органами державної влади таких формувань не будуть сильно відрізнятися від дій терористичних організацій [6]. Проте ми будемо їх розглядати під призмою суспільно корисних дій.

І доволі часто організація таких незаконних воєнізованих формувань у мирний час здійснюється з корисною для держави метою, а під час воєнного стану такий шанс ще більше підвищується, зважаючи на переконання та вмотивованість населення України. Такі формування можуть забезпечувати охорону громадського порядку, відбиття збройних нападів або агресії тощо. Тоді проблема таких дій буде полягати тільки з незаконністю створення.

Маючи таку класифікацію не передбачених законом збройних формувань, ми можемо дійти до висновку, що їх створення з метою захисту державного суверенітету, конституційного ладу, територіальної цілісності й недоторканності України варто визнавати обставиною, що виключає кримінальну протиправність діяння та кваліфікувати

як спеціальний вид необхідної оборони. Такими можуть бути різні об'єднання, загони партизанів, рухи опору, дружина тощо.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Закон України «Про правовий режим воєнного стану». 2015. №28. Ст. 250. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>
2. Кримінальний Кодекс України. 2001. №25-26. Ст. 131. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
3. Коментар до статті 260 Кримінального Кодексу України: URL: <http://yurist-online.com/ukr/uslugi/yuristam/kodeks/024/257.php>
4. Вознюк А. А. Актуальні проблеми кримінально-правового впливу на учасників не передбачених законами України воєнізованих або збройних формувань. *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ*. 2015. № 2. С. 40–49.
5. Вознюк А. А. Кримінальна відповідальність за створення злочинних об'єднань та участь у них : монографія. Київ : Маслаков, 2018. 928 с.
6. Конончук А. О. Мета створення не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань та участі в них. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. 2018. №3. (108). С. 288-301.

КРИПТОВАЛЮТА ЯК ПРЕДМЕТ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ

Здоровець Т. І.

*курсант факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування*

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник: Березняк В. С.

д.ю.н., старший науковий співробітник

доцент кафедри кримінального права та кримінології

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Предмет кримінального правопорушення – це конкретне матеріальне явище, тобто явище матеріального світу, що сприймається органами чуття, а тому є об'єктивним явищем. У зв'язку із цим, незважаючи на багатоманітність предметів конкретних складів кримінальних правопорушень, обсяг поняття предмета доцільно обмежувати лише матеріальними предметами – об'єктивними речами (предметами), які складають реальність, оскільки існують в об'єктивній дійсності.

Bitcoin, або Біткоїн – децентралізована електронна платіжна система, концепт якої був опублікований ще 2008 року. Саме за цей час, суспільні та політичні зміни, які